

באר אברהם

להפצת אור תורתו ותולדותיו
מבארו של הצדיק המופלא פועל הישועות
הרה"ק ר' אברהם מקנעהניטש
הרה"ק ר' יהודה צבי (השני) מסטרעטין (מנו"כ בעיר בודאפעשט)

גליון ז'
ויקהל-פקודי
החודש

על פי הבאר

עם הסתלקות אביו הגדול הרה"ק ר' יהודה צבי (השני) מסטרעטין נתנו החסידים את נזר ההנהגה על ראש רבינו ר' אברהם - בנו הבכור, אך הוא נמנע מלהניח את מקומו ולקבוע את מושבו בארץ מגורי אביו סטרעטין ואלפי החסידים נהרו לשהות בצל הקודש בעיר קנעהניטש הסמוכה לסטרעטין וראהאטין שנהפכה למשכן החצר, ובעיר סטרעטין הנהיג את חצירו אחי רבינו הרה"ק ר' יצחק אייזיק מסטרעטין (אח"כ התיישב בעיר בויברקא ובשנת תר"פ עקר לארה"ב והתיישב שם).

הערצתו היתה בפי כל וגם בקרב גאוני ואבירי התורה נודעה גאונותו וגדלותו והם תיארוהו בתוארים מופלגים בחילופי מכתבים שהיה להם עמו בפלפולי דאורייתא. תשובות אליו מצינו בספרי השו"ת הרי בשמים, שדה יצחק, מנחת שי ועוד רבות כהנה וכהנה. רבבות ישראל וביניהם גדולי תורה ואנשי שם התקשרו אליו בעבותות אהבה ואף חסידי אביו וקיניו שהיו מופלגים ממנו בשנים הרבה קבלו מרותו ונסעו אליו, וגם לרבות חסיד ישיש שעוד נסע לאבי זקינו הרה"ק ר' אברהם מסטרעטין (חותן אבי אביו ר' אורי מראהאטין).

גם גדולי וצדיקי דורו שהכירו את רום ערכו ענו אחריו מקודש והתבטאו על רום מעלתו בביטויים מופלגים. הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע שנפגש עמו הפטיר אחריו "דער יונגערמאן האט הייליגע טריט", הרה"ק מפלאנטש זי"ע שנתוודע אליו בבודאפעשט נתיידד עמו והעריצו ואף חתנו הרה"ק בעל דברי יואל מסאטמאר זי"ע הכירו על ידו ובראותו את עבודת התפילה של רבינו התבטא שהיה ניכר עליו שהוא דבוק בא-ל חי ית"ש. אף היו שסיפרו שגם הרה"ק בעל שומר אמונים זי"ע נתקרב עליו כששהה רבינו בבודאפעשט וממנו למד את עבודת התפילה ביגיעה ואש קודש.

המשך יבוא בעז"ה

ותכל כל עבודת משכן אוהל מועד ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה בן עשו (לט, לב)

לכאורה תיבות "בן עשו" הוה כמיותר דהרי כבר אמר "ויעשו בני ישראל" ונראה לבאר על פי מה שביארו הקדמונים * על פסוק "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כה, ח) בתוכו לא נאמר אלא בתוכם - בתוך כל אחד ואחד ², היינו שאין עיקר מצוות עשיית המשכן בחיצוניות אלא בפנימיות, בתוך כל לב ישראל להקים מקדש לה' בקיום התורה והמצוות והזהירות מעבירות ³. וזהו שאמר הכתוב, **ותכל כל עבודת משכן אוהל מועד** - פירוש שבנו את המשכן בחיצוניות, וכמו כן **ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה** - היינו שנהירו לעשות את רצון ה' בקיום כל מצוותיו, ועל ידי כך **בן עשו** - שבנו מקדש בתוך ליבם כמו שבנו את המשכן בחיצוניות ⁴.

(נר אברהם ודגל מחנה יהודה פקודי)

כאשר שמענו כן עוד נזוזה (פיוט למוסף שבת החודש)

פעם אחת ישב רבינו בשבת החודש בסעודת היום, וכאשר שוררו המזמרים את פיוט הזה פתח לבקש רחמים בעד עם בני ישראל ואמר במליצת יושר: כתיב (דברים כה, טג) "וזהו כאשר שש ה' עליכם להיטיב אתכם ולהרבות אתכם, כן ישיש ה' עליכם להאביד אתכם והשמיד אתכם", והנה לאחר אלפי שנים בגלות המד אין איתנו יודע עד מה משנות הטובה שהיה לאבותינו מקדם, ורק זכרנו את ימי עניינו ומרודינו שנמשכים מאז ועד עתה בעוה"ה, וזהו שייסד הפייטן והתאונן, **כאשר** - שמענו היינו את החלק הראשון של הפסוק בו כתיב "כאשר שש ה' עליכם להיטיב אתכם", זה רק שמענו וקיבלנו מאבותינו ומהכתובים, אבל **בן** - החלק של "בן ישיש ה' עליכם להאביד וגו', את זה עוד נחזה בעינינו ממש בכל יום ויום עד שירחם ה' ויחוס על עמו במהרה בימינו.

(דגל מחנה יהודה פרשת החודש)

¹ ראה באלשיך הק' תרומה כה ח באריכות, שלה"ק שער האותיות אות ל', ראשית חכמה שער האהבה פ"ו, והרבה מרבוינו הביאו זאת בשם חז"ל או מדרש שלא ידוע מקורו המדויק.

² עין באוה"ח הק' פ"ר בחוקותי (ויקרא כו, יא) שפי' כעין זה בל' הכתוב "ונתתי משכני בתוכם" ז"ל: **שעיקר משכנו יתברך הוא תוך נשמות עם קדושו**.

³ ראה גם מה שכתב בספר חרדים (ס"ו, ב) ז"ל: "עיקר מכוון השכינה בלב ישראל, שנאמר ושכנתי בתוכם", ועפי"ז יסד פיוטיו 'אומר שירה' (שם פרק ז') וכתב "בתוך לבבי משכן אבנה לזיו".

⁴ ובנפש החיים (שער א' פ"ד) פירש בסגנון זה את הפסוק בשמות (שם) "וכן תעשו", ז"ל: "ויל' עד"ז הכתוב ועשו לי מקדש גו' ככל אשר אני מראה אותך וגו' וכן תעשו ור"ל דרשו (סנהדרין מ"ו) וכן תעשו לדורות. ולדרכים "יל' ג"כ שר"ל אל תחשב שתכלית כוונתי הוא עשיית המקדש החיצוני, אלא תדעו שכל תכלית רצוני בתבנית המשכן וכל כליו. רק לרמז לכם שממנו תראו וכן תעשו אתם את עצמיכם שיהיו אתם במעשיכם הרצויים כתבנית המשכן וכליו. כולם קדושים ראויים ומוכנים להשרות שכינתו בתוכם ממש. זהו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם דייקא שכל אשר אני מראה אותך את תבנית המשכן וגו' תכלית כוונתי שכן תעשו את עצמיכם".

מבאר הישועות

מספר ידידנו מוה"ר מרדכי זיסקינד לאנדא שליט"א:

אחותי שתחי' היתה בתקופת השידוכין זמן מה, כשאנו מחפשים את הבחור המתאים ביותר ושמות עולים ויורדים כל העת.

לפני תקופה נתוודענו דרך גליון זה על גודל כוחו של הרה"ק מקנעהניטש בישועות בכל העניינים ובפרט בענייני הזיווגים.

נסעו איפה כמה מבני המשפחה והתפללו בעבורה מעומק הלב במניין מישראל.

לתוספת ההתקשרות עם הצדיק אף תרמנו את הוצאות הגליון של פרשת משפטים להפצת מקחו בעולם.

והנה ב"ה באופן מופלא מייד בתחילת השבוע של פרשת תרומה הציעו שידוך מצוין מכל הבחינות, כשהעניינים מתקדמים במהירות בסייעתא דשמיא, ובערש"ק פרשת כי תשא, בדיוק ג' שבועות אחר התרומה ובתוך חודש ימים מהתפילה על ציון הקודש, באה אחותי בברית האירוסין עם בחור כליל המעלות בשעה טובה ומוצלחת.

גליון יו"ל בסיועו של
מוה"ר שלמה בן מאטיל הי"ו
זכות רבינו תעמוד לו להצלחה בכל העניינים

חלק מהוצאות הגליון נתנדבו
לזכות שרה בת הענדל
לרפואה שלימה בקרוב

ברכת מזל טוב לידידנו מתומכי הגליון
הרה"ג ר' אליעזר אייכנשטיין שליט"א
ראש כולל עיון ההלכה
לרגל שמחת חבר מעוזה לבנו
הבה"ח שמואל עקיבא ני"ו
זכות רבינו תעמוד לו להצלחה בכל העניינים

באר המעשיות

"וביום השביעי יהיה לכם קודש" (לה, א)

איש אחד בא לפני הרה"ק ר' שמואל אבא מזיכלין זי"ע ושפך את מר ליבו לפניו, שבכל ליל שבת קודש בהגיע עת קידוש נופלת עליו תרדמה עזה ואין ביכולת להקיצו עד אור הבוקר. בפעם הראשונה שארע לו כזאת חשבו בני ביתו שנתעלף וקראו לרופאים שעשו כל מיני תחבולות לעוררו ולהשיב רוחו אך מבלי הועיל עד שהגיע הבוקר ונתעורר מעצמו, ומאז כסדר הזה קורה בכל ליל שבת, ואין בידו שום עצה לזאת. כך בכה האיש במר נפשו והתחנן אל הצדיק שיושיעו. נענה הצדיק ואמר לו, מה איפה אעשה לך בני, אתה חיללת את השבת קודש על כן באה אליך הצרה הזאת במידה כנגד מידה לבל תצליח לקדשה.

כשמוע האיש את תשובת הצדיק, עמד משתומם ונבהל, והרבה לבכות לפניו שאינו יודע מאומה משום חילול שבת רחמנא לשיבן, ומעוררו הוא שומר השבת קודש כהלכתה ומהדר לענגה, אך הצדיק השיבו שנית כבראשונה שמפני חילול שבת בא לו מקרה זה, ופטרנו בברכת פרידה. האיש שב לביתו בשברון לב, וסיפר לבני משפחתו את המענה התמוה שקיבל מהרבי, ובני הבית נשתוממו גם הם במאוד, ביודעם שהאיש ירא שמים מרכיבם וזהיר בשמירת השבת.

אז קם אחד מבניו הגדולים ואמר, יסלח לי אבי שאני מרהיב לומר כי דברי הצדיק מזיכלין אינם דברי ריקים, אלא רוח הקודש מדברת מתוך גרונו.

וכך סיפר הבן, פעם אחת היה נייעור בליל שבת ובפתע התעורר אביו משנתו וצמא למים, והלך אל המים לקחת לו לשותות, ושכח לגמרי ששבת היום והדליק לו נר כדי לראות היכן המים, ושמה לצמאו ואז כיבה הנר וחזר לו לישון.

והבן ראה את כל הנ"ל ונבהל, אך לא רצה לבייש את אביו ששגג בזה ולא הזכיר מאום למחרתו, אך עתה בשמעו את דברי הרבי, ראה שמוכרח לגלות הדבר אולי יוכל אביו לכפר על מעשהו. תיכף קם האיש וחזר לזיכלין וסיפר לרבי את מה שנתגלה לו. אמר לו הצדיק, אכן כך היה המעשה, ואמת ששוגג היית, אבל איך יתכן שאדם מישראל ישכח לגמרי מקדושת השבת? הרי "שמור את יום השבת" החיוב הוא שלא יסיח דעתו וליבו מן השבת קודש (ר"ה כז, א), ואתה כיון שפגמת בזאת שהסחת דעתך ממנה, תבעה השבת עלבונה וגרמה לך כזאת.

הוסיף האיש לבכות וביקש מהצדיק שיורוהו דרך תשובה על חטא זה, ועל ידי כך גם יוושע מצרתו. אמר לו הצדיק, אין בידי תרופה לזאת אלא אם יעבור עליך איזה ניסיון בשמירת שבת ותעמוד בו, ואז תתפייס השבת מעלבונה וצרתך תעבור מעליך. קיבל עליו האיש בלב שלם לעמוד בכל ניסיון שיארע לו ונסע לביתו.

והאיש היה טוחן ברחיים ששכר מהאדון לפרנסתו והיו מתחלקים ברווחים, והיה זהיר כמוכן לעבוד רק בששת ימי החול ובשבת שבת לגמרי ומעולם לא חיפש שום היתרים כעבודה על ידי גוי או בהיתר מכירה וכדומה.

ויהי היום, בא אליו שליחו של האדון לקרוא לו להופיע בפניו, והאדון הודיעו שלפי חשבונותיו גדול ההפסד מהשביתה בימי השבת ועל כן מעתה יתחילו לעבוד בכל ימות השבוע ללא הפסק. והיהודי נזכר מייד בדברי הצדיק ובקבלתו שקיבל על עצמו בתוקף, ותיכף אמר אל האדון שבשום אופן לא יוכל שיפעלו הרחיים ביום השבת. החל האדון לדבר על ליבו באמרו, הלא אצלכם היהודים יש עצה לעשות שטר היתר מכירה וכך עושים רבים, ואתה תוכל לנוח בשבת ואני לא אפסיד, ומדוע זה תתעקש? אבל היהודי השיב בהחלטה גמורה כי אין רצונו בהיתרים ובעד כל הון דעלמא לא יתן שיעבדו הרחיים שבחזקתו בשבת קודש. והאדון פקד עליו שיעזוב מייד את שכירותו וכך הלך לביתו נקי ממקור לחמו.

ובביתו החל לשלוט הדחק והרעב באין לחם לפי הטף, וגם המחלה האמורה לא סרה ממנו, וכשבאו מים עד נפש לא יכול להתאפק ונסע אל הצדיק להתאונן כי נשאר מבלי רפואה ומבלי פרנסה. השיב לו הצדיק כי על ידי עמידתו בניסיון כבר התפייסה השבת, והרפואה והישועה יבואו משולבות ועוד יראה שישבו האדון לחזקתו ברחיים, ונסע האיש לביתו באמונה שלימה בדברי הצדיק שברכת הצדיק בודאי תתקיים.

והאדון בעל הרחיים הרחיב את עבודת הרחיים כמה מונים והשכירם ליהודי אחר בתנאי שיעבוד ז' ימים בשבוע, אבל תיכף התחילו היזקות משונות ברחיים, ובכל יום נתהווה היזק גדול אחר שאיש לא העלה על דעתו כלל.

הדבר היה לפלא בעיני כל, והאדון שם אל ליבו שמעולם לא אירע לו כזאת ובודאי הוא משום שהרע ליהודי בעל החזקה וקיפח פרנסתו ועל כן באה אליו הצרה הזאת. מייד שלח האדון אחריו תיכף בשובו מזיכלין ושח לו את תורף הדברים וביקשו לקחת חזרה את הרחיים לחזקתו כמקודם. שאל האיש, ומה בעניין השביתה בשבת קודש? והשיב האדון, הסר דאגה מליבך כי אחר שראיתי את יד ה' בזאת רואה אני כי ה' עמך ולא אעכב מלעשות כבקשתך להשבתם ביום השבת.

חזר האיש לפרנסתו, וההצלחה האירה לו פנים ביותר והיתה לו פרנסה בשפע רב ועצום, ואף המחלה האמורה סרה מעליו ונעשה בריא לגמרי כבראשונה כדברי הצדיק שהפרנסה והרפואה יבואו לו ביחד בזכות עמידתו בניסיון שמירת שבת קודש.

(סיפורי חסידים)